

PAPIESKI INSTYTUT STUDIÓW KOŚCIELNYCH

Zespół nr 40

**Spuścizna Jerzego Brauna
1969-1975 [1976]**

Inwentarz

Opracowała dr Lidia Potykanowicz-Suda

Warszawa 2025

Wstęp

Jerzy Bronisław Braun - polski pisarz, publicysta, działacz polityczny, filozof, ideolog narodowo-mesjanistyczny urodził się 1 września 1901 r. w Dąbrowie Tarnowskiej. W okresie gimnazjalnym aktywnie działał w harcerstwie. Wówczas też napisał słynną pieśń harcerską „Płonie ognisko i szumią knieje” (1918). W 1920 r. brał udział jako ochotnik w wojnie polsko-bolszewickiej. Kilka lat później ukończył studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W okresie międzywojennym był wydawcą i redaktorem m. in. krakowskiego miesięcznika „Gazeta Literacka”. Od 1928 r. pozostawał pod wpływem filozofii mesjanistycznej Józefa Marii Hoene-Wrońskiego. W tym też duchu w latach 1932-1939 wydawał w Warszawie dwutygodnik (od 1937 miesięcznik) „Zet”. W okresie okupacji powołał tajną katolicką organizację polityczno-wojskową Unia, a po jej połączeniu ze Stronnictwem Pracy (SP) na początku 1943 r. wszedł do jego zarządu. Brał udział w Powstaniu Warszawskim, był ostatnim przewodniczącym Rady Jedności Narodowej i p.o. Delegata Rządu na Kraj (czerwiec 1945). Po zakończeniu działań wojennych udzielał się nadal w SP. W 1947 r. został zastępcą redaktora naczelnego katolickiego „Tygodnika Warszawskiego”. Po zamknięciu pisma przez komunistów został pod koniec 1948 r. aresztowany, a później skazany na karę dożywotniego więzienia. W ramach „odwilży” 1956 r. opuścił więzienie i oczyszczony z zarzutów dalej kontynuował działalność społeczną i publicystyczną. W 1965 r. wyjechał na obrady Soboru Watykańskiego II, gdzie uczestniczył w jego IV sesji jako ekspert od ekumenizmu. Za granicą pozostał do końca życia. Jeździł z wykładami po Europie i Ameryce, publikował liczne prace, wygłosił cykl ponad stu prelekcji w Radiu Watykańskim. Umarł w Rzymie w 1975 r. Staraniem rodziny jego prochy powróciły do Polski w kwietniu 1976 r.

Przechowywana w Papieskim Instytucie Studiów Kościelnych spuścizna po Jerzym Braunie jest niewielka i obejmuje głównie materiały osobiste. Całość dokumentacji ułożono rzeczowo-chronologicznie. Opracowany zespół liczy 7 jednostek archiwalnych, co stanowi ok. 0, 07 mb. akt i obejmuje on lata 1969-1975 [1976]. Występująca w spuściźnie posteriora z 1976 roku dotyczy informacji o pogrzebie aktotwórcy w Warszawie.

Bibliografia:

Hańderek M., „Jerzy Braun a Służba Bezpieczeństwa – przyczynek do emigracyjnych losów pisarza”, w: *Emigracyjne miscellanea. Studia z dziejów polskiej emigracji politycznej 1939-1990*, Warszawa, Instytut Pamięci Narodowej, 2017, s. 170-199.

Przybyło K., Stradomski R. (red.), *Życie zwielokrotnione. Niezwykłe dzieje Jerzego Brauna*, Warszawa 2017.

Sygn.	Tytuł	Daty	Opis j. a.
1	Artykuły drukowane Jerzego Brauna	1970-1974	broszury -11 sztuk, druk, fr., pol., wł.
2	Maszynopisy artykułów Jerzego Brauna [brak dat, jeden datowany na 1970 r., brak informacji o ich druku]	1970	luzy, maszynopis, pol., wł., k. 209
3	Notatka <i>Pro memoria</i> Jerzego Brauna dla kard. Karola Wojtyły dotycząca publikacji „Poland in Christian Civilisation” oraz sytuacji polskich placówek w Rzymie	1969	luzy, maszynopis, pol., k. 5
4	Przetłumaczony na j. polski tekst przedmowy o. Eugeniusza Reczka SJ, rektora Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych, z publikacji Jerzego Brauna „Paolo VI e la riforma morale della politica” oraz informacja o o. Reczku	1973-1975	luzy, maszynopis, pol., k. 3
5	Wykaz głównych prac Jerzego Brauna - opublikowanych i przygotowanych do druku	1972	luzy, maszynopis, pol., k. 1
6	List geografa Bogdana Zaborskiego, profesora uczelni w Kanadzie, do Jerzego Brauna, Montreal, 6 listopada 1969 r. [w załączeniu mapki]	1969	luzy, druk, maszynopis, ang., pol., k. 12
7	List Hanny Braun, żony Jerzego Brauna, do NN informujący o pogrzebie Jerzego Brauna w Warszawie, Warszawa, 15 kwietnia 1976 r.	1976	luzy, maszynopis, pol., k. 1

Ogólna liczba pozycji: 7